



Gemeente Utrecht

2 0 1 6

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 15 december 2016

Vragenuur, gehouden op donderdag 15 december 2016 te 17.00 uur.

Voorzitter: de heer A. van Schie.

Aanwezig zijn de leden: De Boer, Dibi, Van Eijndhoven, Gilissen, Van Ooijen, Post, Rajkovski, Van Schie, Sienot, Tielen en Van Waveren.

Tevens zijn aanwezig: burgemeester Van Zanen en de wethouders Everhardt, Van Hooijdonk en Geldof.

Voorts aanwezig is de heer Koppelaar, fractiemedewerker.

Griffier: de heer F. Lith.

Opening van het vragenuur.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Goedemiddag. Van harte welkom. Het is donderdag 15 december 2016. Aan de orde is het vragenuur van de gemeenteraad. Ik ben nog een beetje buiten adem vanwege het afscheid van de directeur van de het Centraal Museum, de heer Jacobs. Men is erg blij dat geen cultuurvragen zijn gesteld. De wethouder Cultuur is de gewaardeerde directeur aan het uitwaaien.

Het systeem is bekend: twee minuten voor de vragensteller en drie minuten voor het college. Daarna mag iedereen nog één vraag stellen.

1. Vragen van de heer Post (PvdA) over het opkopen van woningen in Leidsche Rijn Centrum.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Voor de PvdA-fractie is betaalbaar wonen een basisrecht voor elke Utrechter. Eind november jl. heeft commerciële woningbelegger Vesteda 189 woningen in Leidsche Rijn Centrum opgekocht. De PvdA-fractie vreest dat dit basisrecht in Leidsche Rijn Centrum hierdoor in het gedrang kan komen. Deze opkoop houdt in dat grote investeerders de prachtige nieuwbouwwoningen in Leidsche Rijn Centrum in hun bezit krijgen om hierop winst te maken en het voor Utrechters lastiger wordt om deze huizen te kopen. Het gevolg van een dergelijke grote opkoop is dat de verhouding koop/huur in het gebied verandert en bovendien het risico bestaat dat de prijs wordt opgedreven. Het baart de PvdA-fractie zorgen dat dit de betaalbaarheid van de woningen aantast en stelt het college daarom de volgende vragen.

1. Deelt het college de mening van de PvdA-fractie dat het onwenselijk is dat grote marktpartijen koopwoningen aan de markt onttrekken zodat deze niet langer beschikbaar zijn voor Utrechters om te kopen? Hoe beoordeelt het college deze gang van zaken?
2. Waarom is de gemeente niet betrokken geweest bij deze opkoop van de woningen, bijvoorbeeld om akkoord te geven en/of afspraken te maken over het gebruik en betaalbaarheid van de woningen? Zo nee, kan de gemeente aangeven waarom niet en welke rol zij voor zichzelf ziet wanneer een marktpartij een groot aandeel woningen van de koopmarkt in een ontwikkelgebied onttrekt?
3. De PvdA-fractie heeft het streven Leidsche Rijn Centrum voor verschillende inkomensgroepen betaalbaar te houden. Deelt het college dit streven? Kan het college toezeggen, naar wens van de PvdA-fractie, om afspraken te maken met Vesteda over een redelijke huurprijs voor de woningen en de termijn waarbinnen zij voor koop worden aangeboden?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Het is in algemene zin niet wenselijk dat grote marktpartijen koopwoningen aan de markt onttrekken, maar in het geval van het kernwinkelgebied van Leidsche Rijn



Centrum worden in het korte tijdsbestek van circa één jaar 762 appartementen op de markt gebracht waarvan 322 koopwoningen. De eerdere gedachten waren 511 koopwoningen, maar ASR en Vesteda hebben in onderling overleg besloten dat het 322 koopwoningen worden en verder is er sprake van beleggershuur. Het is een erg groot aantal koopwoningen waarvan het zelfs in de huidige markt de vraag is of ze allemaal in één keer kunnen worden verkocht. Leegstand is niet gewenst. Gezien de in 2008 afgesloten uitgifteovereenkomst is het een afweging van ontwikkelaar en investeerder en heeft de gemeente hierin formeel geen positie. Wij kunnen ons de afweging van de projectontwikkelaar voorstellen met betrekking tot de aantallen die in de markt worden gezet alsmede het feit dat deze afspraak met Vesteda is gemaakt.

Het antwoord op vraag 3. De gemeente is ambtelijk geïnformeerd door Leidsche Rijn Centrum bv. Dat is de ontwikkelcombinatie waarin ASR en Vesteda samenwerken. Die ontwikkelcombinatie heeft geoordeeld dat de afzetbaarheid van de woningen het meest is gebaat bij deze verhouding van koop en beleggershuurwoningen. Zoals eerder aangegeven, geeft de destijds afgesloten uitgifteovereenkomst de gemeente daar geen verdere rol in.

Het antwoord op vraag 4. Het college deelt het streven om Leidsche Rijn Centrum voor de verschillende inkomensgroepen bereikbaar te houden. Ze houdt hiermee rekening bij de ontwikkeling van Leidsche Rijn Centrum. Naast het kernwinkelgebied, waarop de vragen zijn gericht, worden nog vele andere projecten gerealiseerd waardoor uiteindelijk circa 3.000 woningen in Leidsche Rijn Centrum worden gebouwd voor verschillende inkomensgroepen. De gemeente blijft in gesprek met ASR en Vesteda over de ontwikkelingen in het kernwinkelgebied en voor wat betreft de huurprijzen verwacht Vesteda medio 2017 daarover meer duidelijkheid te kunnen geven. Zodra wij daarover helderheid hebben, zal ik de raad daarover kunnen informeren.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Ik begrijp dat de gemeente geen formele positie heeft. Is het college wel bereid het onderwerp betaalbaarheid met Vesteda en ASR te bespreken?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Natuurlijk kunnen wij dat met hen bespreken, maar het moet duidelijk zijn dat in de ontwikkelovereenkomst de gemeente geen officiële positie heeft. Het gaat om de afweging die Vesteda en ASR hebben gemaakt over de aantallen koop- en huurwoningen en over de vraag hoe de markt in elkaar zit. Ik zal hierover met hen spreken, maar uiteindelijk stelt Vesteda zelf de huurprijzen vast. Zodra ze dat heeft gedaan, zal ik de raad daarover informeren.

2. Vragen van de heer Van Ooijen (ChristenUnie) inzake een straatnaam ter ere van Hebe Kohlbrugge.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Afgelopen dinsdag 13 december overleed Hebe Charlotte Kohlbrugge, naar eigen zeggen het best te typeren als 'verzetsvrouw'. Hebe Charlotte Kohlbrugge werd op 8 april 1914 geboren in Utrecht, waar zij ook overleed. De bijdrage aan het verzet van Hebe Kohlbrugge tijdens de Tweede Wereldoorlog is groot. Zij sloot zich aan het begin van de oorlog aan bij de 'Bekennende Kirche', een groep christenen die weigerde mee te werken aan antisemitisme, Jodenvervolging en Hitlerverering. Omdat Hebe Kohlbrugge het vertikte de Hitlergroet te brengen, werd ze in 1938 Duitsland uitgezet. Toen zij in Nederland betrokken raakte bij het verzet, werd ze medeoprichtster van de Zwitserse Weg. Zij smokkelde via Zwitserland berichten naar de Nederlandse regering in ballingschap in Londen. Aan het einde van de oorlog werd zij gearresteerd. Zij belandde in het concentratiekamp Ravensbrück, dat speciaal was ingericht voor vrouwen, maar overleefde dat.

De ChristenUnie-fractie en andere fracties willen graag dat Utrecht deze dame met een straatnaam eert. Is het college bereid om in overleg met de Commissie Straatnaamgeving in Utrecht een straat naar Hebe Charlotte Kohlbrugge te vernoemen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Sinds 1 januari 2014, bij mijn aantreden als burgemeester van Utrecht, heb ik de eer en het genoegen gehad om mevrouw Kohlbrugge te ontmoeten. Het was een pittige tante die wist wat zij deed en wilde. Zij was indrukwekkend. Zij ruste in vrede.

Eerder dit jaar is het verzoek ingekomen om de verzetsgroep Oranje Vrijbuiters, die haar hoofdkwartier had aan de Nieuwegracht, te eren met een straatnaamvernoeming. De straatnaamcommissie heeft geadviseerd om op een nog nader te ontwikkelen locatie de mogelijkheid van een Oranje Vrijbuiterslaan, een Oranje Vrijbuiterskade en een Oranje Vrijbuitersbrug op te nemen. Het college is van oordeel dat de verdiensten van Hebe Kohlbrugge de eer van een straatnaam verdienen en



zal de Commissie Straatnaamgeving vragen te adviseren over een vernoeming op de nader te ontwikkelen locatie als onderdeel van het thema "verzetstrijders in de Tweede Wereldoorlog".

Ik had over dit verzoek eerder deze week contact met de familie en vandaag nogmaals. De familie vindt het een sympathieke gedachte.

3. Vragen van de heer Post (PvdA), mede namens Heleen de Boer (GroenLinks) en Nicole van Gemert (SP) inzake het invullen van de verplichting beschut werk.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! De Eerste Kamer heeft op 13 december 2016 zonder stemming het wetsvoorstel aanvaard dat onder andere gemeenten verplicht om beschut werk aan te bieden tegen ten minste het minimumloon voor de mensen die hierop zijn aangewezen. Dit onderdeel van de wet treedt al op 1 januari 2017 in werking.

De fracties van PvdA, GroenLinks en SP hebben al veel vaker deze volwaardige vorm van beschut werk bij het college bepleit, tot nog toe echter zonder resultaat. Ook na de mondelinge vragen van 15 september 2016 weigerde het college zich voor te bereiden op de wettelijke verplichting die toen al aanstaande was.

Nu zijn wij precies drie maanden verder. De wettelijke verplichting treedt over twee weken in werking. De fracties van PvdA, GroenLinks en SP hebben daarom de volgende vragen aan het college:

1. Kunt u garanderen dat u vanaf 1 januari 2017 voldoet aan de bovenstaande wettelijke verplichting? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?
2. Op welke wijze en op welke termijn stelt u de mensen uit de (potentiële) doelgroep op de hoogte van de wettelijke verplichting en de rechten die zij aan deze wet kunnen ontleen?
3. Wanneer kan de raad een voorstel voor de invulling van de wettelijke verplichting verwachten (aantal banen als onderdeel van de landelijk beoogde 30.000, tijdpad, financiële effecten, etc.), alsmede een voorstel tot wijziging van de Participatieverordening?
4. Wat betekent deze wettelijke verplichting volgens u voor de voortgang van het project OpMaat?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Het college voldoet al aan de verplichting met de invulling van vijf beschutte werkplekken tegen het wettelijke minimumloon. Op 13 december jl. is het wetsvoorstel aanvaard. Er wordt nog gewerkt aan lagere regelgeving. Daarnaast vindt ook overleg plaats over het precieze aantal van de taakstelling. Een volledige invulling van de wettelijke verplichting met ingang van 1 januari 2017 is derhalve niet realistisch.

Het antwoord op de vragen 2 en 3. Begin februari 2017 presenteert het college de raad een voorstel ter bespreking in de commissievergadering. In dit voorstel zal de raad een aantal keuzen worden voorgelegd. Deze keuzen zijn bepalend voor onder andere de omvang van de doelgroep. De potentiële doelgroep, de mensen uit de Participatiewet en de Wajonggroep van vóór 1 januari 2015, is echter mogelijk groter dan het beschikbare budget voor de invulling van de beschutte werkplekken. Na instemming met het raadsvoorstel zal de potentiële doelgroep nader worden geïnformeerd.

Het antwoord op vraag 4. Vooralsnog heeft dit geen invloed op de voortgang van het project OpMaat. In het raadsvoorstel over de verdere invulling zal ook de relatie met de voorziening OpMaat worden meegenomen.

4. Vragen van de heer Sienot (D66) inzake Mariaplaats: zorg dat de shared space van iedereen blijft.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! De Mariaplaats is ruim een jaar geleden heringericht. Het is nu in veel opzichten een visitekaartje van de stad, een aantrekkelijke toegangspoort naar het centrum.

De D66-fractie krijgt echter signalen binnen dat het nog niet altijd lekker loopt. Het plein is namelijk ingericht volgens de principes van de zogenaamde 'shared space', namelijk als één plat vlak zonder stoepranden of speciale parkeervakken. Juist het delen in deze 'shared space' gaat nog niet altijd vanzelf. Auto's en vrachtwagens staan bijna dagelijks kris kras op het plein geparkeerd of versperren de toegang tot de huizen van de bewoners. Ook rijdt het verkeer regelmatig door de voetgangerszone heen vanwege gebrek aan ruimte omdat vrachtwagens aan het laden en lossen zijn. Een aantal voorbeelden ziet u op de bijgaande foto's.

Daarom heeft onze fractie de volgende vragen:

1. Is het college bekend met deze problemen op de Mariaplaats?
2. Welke mogelijkheden ziet het college om de verschillende functies zoals laden en lossen, fietsen, lopen en autorijden beter te verdelen, zodat ze samen beter functioneren?



3. Is het college bereid om te handhaven op ongewenste situaties? Zo nee, waarom niet?
4. Wanneer wordt de herinrichting van de Mariaplaats geëvalueerd? En worden de lessen hiervan meegenomen bij nieuwe herinrichtingen volgens dit principe?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen,

Het antwoord op vraag 1. Dat is het college. In de stad is grote druk op allerlei functies. Die is op de lichtbeelden van de heer Sienot zichtbaar. Wij denken niet dat het erger is geworden. De grotere druk valt op omdat de stad mooier is geworden. De druk detoneert meer.

Het antwoord op vraag 2. De raad weet dat wij bezig zijn met ons te bezinnen op de positie van de voetganger en daarmee ook op de positie van de fiets. Daarbij hoort ook de positie van de distributie in de binnenstad. De planning is om in de eerste helft van 2017 op beide punten voorstellen te doen die met elkaar samenhangen en waarmee wij de ruimte beter proberen te verdelen. Daarbij hoort ook een gesprek met de transportsector. Wij willen daarin stappen zetten. Wij spreken met het centrummanagement, TLN en EVO om een raamwerk over stadsdistributie te maken. Wij zullen een aantal dingen uitproberen die te maken hebben met hubs net buiten de binnenstad. Men kan er iets gebundeld naartoe brengen en kan dan te voet of met een andere voertuig verder de stad in. Stop & drop ten dienste van de horeca is in voorbereiding. Wij proberen met de sector te spreken over meer bundeling. Dat is een groot deel van de oplossing. Er moeten minder autobewegingen en efficiënter beladen vrachtvoertuigen komen.

Wij spreken ook over knoppen om het speelveld in te richten. Ik heb daarover al eerder iets gezegd, namelijk naar aanleiding van de CarGoHopper. Daarbij komen zaken aan de orde als venstertijden, ontheffingen en handhaving. De planning is om daarvan in de eerste helft 2017 de resultaten te laten zien.

Het antwoord op vraag 3. Dat is zeker het geval. Op de Mariaplaats zijn in 2016 al bijna 500 boetes uitgedeeld. Dat is niet niks. Tegelijkertijd handhaven wij niet met de hoogste vorm van strengheid. De leveringen moeten plaatsvinden. Daar is weinig ruimte voor. Ik ben er zelf voorstander van om dat met enige empathie te doen. Dat gebeurt derhalve ook. Wij zullen ook de handhaving in het voetgangersgebied verbeteren. In de loop van het komende jaar komt er een nieuw systeem met paaltjes en camera's zodat het sluitend is. Als er auto's rijden, zullen die dat achteraf merken of, soms, vooraf. Ook de evaluatie is gepland voor de eerste helft van 2017. Wij doen dan niet alleen de Mariaplaats, maar ook een aantal pilots, zodat wij daaruit lessen kunnen trekken.

De heer **SIENOT** (D66): Voorzitter! Zou het kunnen zijn dat de mensen het niet echt weten? Het bord parkeerzone staat er. In de gehele zone mag men niet parkeren, maar toch doet men het. De speciale laad- en losvakken staan vaak leeg. Ook daar heb ik beelden van.

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik kan niet in het hoofd van de gebruikers kijken. Het is plausibel dat laad- en losplekken vol staan als er een vrachtwagen komt en dat die dan van lieverlede een ander plekje zoekt. Het is goed om bij de evaluatie mee te nemen hoe duidelijk de inrichting is, vooral voor laden en lossen en het parkeerverbod.

5. Vragen van mevrouw Dibi (PvdA) inzake de forse toename van het cocaïnegebruik in Utrecht.

Mevrouw **DIBI** (PvdA): Voorzitter! Afgelopen week presenteerde onderzoeksbureau EMCDDA (Europees agentschap voor drugs en drugsverslaving) haar onderzoek naar drugsgebruik in diverse regio's.

Uit dit onderzoek is gebleken dat in Utrecht het cocaïnegebruik fors is toegenomen. In de Utrechtse riolen zijn twee keer zoveel cocaïneresten gevonden als voorheen. Er wordt een halve kilo coke per dag gebruikt. Ook is het gebruik van MDMA toegenomen.

Dit baart de fracties van Christen Unie en PvdA zorgen. Daarom stellen wij de volgende vragen.

1. Is het college het met ons eens dat de conclusies zorgwekkend zijn?
2. Herkent het college de conclusies? Zo ja, heeft het maatregelen genomen en welke? Zo nee, is het college bereid om hierover met de organisaties in gesprek te gaan?
3. Is er een toename van het aantal cocaïneverslaafden in Utrecht? Zo ja, hoeveel zijn dit er ten opzichte van vorig jaar?
4. Zo nee, wat doet het college om deze mensen in beeld te krijgen?
5. Is het college ook op de hoogte van de toename van het gebruik van MDMA? Zo ja, wat gaat het daaraan doen?



De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. De conclusies van het onderzoek zijn opmerkelijk. Die onderschrijven de noodzaak van het ontmoedigen van middelengebruik. Wij waarschuwen voor de schadelijke gevolgen van verdovende middelen en roesmiddelen. Over cocaïne is er regelmatig contact met Arkin Fictas over de trends van het middelengebruik in Utrecht. Arkin ziet feitelijk geen toename van het aantal cocaïnegebruikers, niet bij opnamen, niet op spreekuren en niet bij preventieve interventies. Arkin heeft hierover ook geen signalen uit het veld gekregen. Rioolwateronderzoek levert een indicatie op, maar geeft geen handvatten over de vraag of het om Utrechtse gaat en of er sprake is van een toename van het aantal gebruikers of een toename van het gebruik zelf. Ook MDMA is een belangrijk aandachtspunt in de gesprekken met de verslavingszorgmedewerkers. Over 2016 zijn in het veldwerk geen signalen van een toenemend aantal gebruikers van ecstasy waargenomen. Bij testservices is geen stijging van het aantal mensen dat een ecstasypil liet testen geweest. Er was wel een toename van MDMA (methyleendioxyamfetamine), de werkzame stof in de pillen.

De heer **VAN OOIEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik begrijp iets van de beantwoording van de wethouder. Hij zegt dat wellicht mensen van buiten Utrecht in Utrecht hebben geplast en daardoor de resultaten hebben vervuild. Het is echter mijn beeld dat de cijfers niet op orde zijn en daarom weten wij niet hoeveel cocaïne er wordt gebruikt. Is het niet mogelijk dat wij beter in beeld krijgen hoeveel er wordt gebruikt en welk ontmoedigingsbeleid wij kunnen inzetten?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Wij krijgen een aantal data. Daarop baseren wij het beleid. Wij weten niet of de resultaten van het onderzoek dat via het rioolwater wordt gedaan, geldt voor het Utrechtse publiek. Ik denk dat een ontmoedigingsbeleid zeker toepasbaar is, ook bij specifieke feesten. Wij voeren daarover gesprekken met ondernemers en organisatoren. Dat is erg belangrijk. De datasets die wij krijgen via het normale systeem zijn nauwkeuriger dan de datasets die zijn gebaseerd op het onderzoek van het riool.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Geeft het onderzoek ook inzicht in het gebruik van cannabis in de stad? Wat zijn daar de resultaten van?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Dat moet ik nakijken. Er zijn inderdaad meer middelen onderzocht. De resultaten kunnen worden gedeeld.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De wethouder zegt over bronnen te beschikken die nauwkeuriger zijn dan het riool. Het is duidelijk dat dit resultaat een momentopname is. Het gebruik van cocaïne gaat sinds 2012 omlaag. Kennelijk stijgt het weer. Andere middelen huppelen een beetje op en neer. Heeft de wethouder daarvoor een verklaring?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Het is lastig om dat verschijnsel te verklaren. Het is de vraag wat de waarde van dit onderzoek is als wij niet weten wat de handvatten zijn. Geeft dit onderzoek zicht op het actuele gebruik door mensen die uit Utrecht komen en hoeveel mensen dat zijn? Dat is lastig vast te stellen. Het is echter een trendmatig signaal. Wij moeten de trends goed volgen. Wij moeten een ontmoedigingsbeleid blijven voeren omdat wij dit signaal serieus moeten nemen.

Mevrouw **DIBI** (PvdA): Voorzitter! Ik vind het antwoord op vraag 4 niet helemaal duidelijk. Mag ik dat zodanig interpreteren dat het college de trend in de gaten blijft houden – een halve kilo cocaïne per dag – om te zien of dat over een halfjaar nog hetzelfde is?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Wij volgen het deskundige veldwerk en de testservices die de trends bijhouden. Die passen in het landelijke beeld. Wij zitten er bovenop. Het European Monitoring Center heeft een eigen cyclus. Dat bekijkt een aantal Europese steden. Utrecht is er daar één van.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hiermee is het vragenuur afgerond.

De voorzitter sluit daarop, aangezien niets meer aan de orde is, het vragenuur.